

Sarajevo, 24.09.2018. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
17.09.2018.- 21.09.2018.

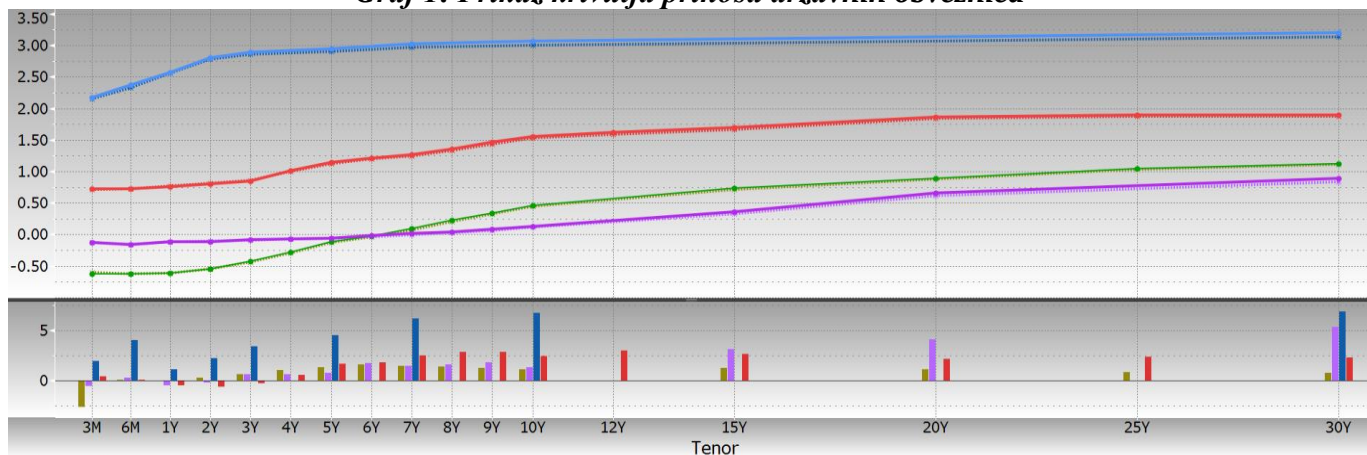
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	14.9.18	-	21.9.18	14.9.18	-	21.9.18	14.9.18	-	21.9.18	14.9.18	-	21.9.18
2 godine	-0,54	-	-0,53	↗	2,78	-	2,80	↗	0,82	-	0,81	↘
5 godina	-0,13	-	-0,12	↗	2,90	-	2,95	↗	1,13	-	1,14	↗
10 godina	0,45	-	0,46	↗	3,00	-	3,06	↗	1,53	-	1,55	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	14.9.18	-	21.9.18
3 mjeseca	-0,576	-	-0,587
6 mjeseci	-0,625	-	-0,624
1 godina	-0,577	-	-0,579

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 21.09.2018. godine (pune linije) i 14.09.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi italijanskih obveznica su početkom proteklog tjedna zabilježili snažan pad, između ostalog i pod utjecajem objavljivanja prioriteta proračuna od strane ministra financija Triaie. Nakon toga, do kraja tjedna prinosi ovih obveznica su korigirani na više, što je za rezultat na tjednoj razini imalo smanjenje između 10,5 i 16,5 baznih bodova, na šta su najveći utjecaj imali prijedlozi za proračun 2019. godine koje je dostavila jedna od partija koalicijske Vlade, a prema kojima se očekuje da deficit proračuna ostane zadržan ispod gornje razine od 3% GDP-a. Očekuje se da će nacrt proračuna Italije za 2019. godinu biti spreman i predan na razmatranje Parlamentu 27. rujna. Podaci ECB-a ukazuju na to da su strani investitori ponovo počeli da investiraju u italijanske obveznice u srpnju, nakon što su u prethodna dva mjeseca zabilježeni rekordno visoki odljevi (oko 32 milijarde EUR u lipnju i 36,8 milijardi EUR u svibnju). Ipak, objavljeni podaci ukazuju na to da investitori još uvijek nisu spremni za ulaganja u obveznice kraćeg roka dospelja (do 1 godine) te su u ovom razdoblju bili neto prodavci obveznica s dospeljem manjim od jedne godine u iznosu od 3 milijarde EUR, dok su, istodobno, kupili 13 milijardi EUR obveznica dužeg roka dospelja. U promatranom razdoblju prinosi sigurnijih obveznica su uglavnom zabilježili veoma blagi rast.

Izjave predstavnika ECB su uglavnom bile usmjerene na pripreme koje je potrebno poduzeti prije početka (dugoročnog) procesa povećanja kamatnih stopa, kao i na eventualnu promjenu strategije komunikacije, odnosno potrebe da tržište bude bolje informirano o tome što ova institucija smatra prihvatljivim prije nego što donese odluku o promjeni monetarne politike. Član UV ECB Villeroy de Galhau je upozorio da eurozona treba da do kraja ove godine, u skladu s dogovorom postignutim u lipnju, utvrdi detalje rezolucije za formiranje ranije najavljenog fonda, čiji je cilj financiranje u kriznim situacijama.

Istraživanje Bloomberga, u kojem je sudjelovalo 44 ekonomista, je pokazalo da se za eurozonu očekuje gospodarski rast od 2,1% u ovoj godini, 1,8% u 2019. godini te 1,7% u 2020. godini (ranije očekivano 1,6%). Prognoze kretanja stope inflacije su nepromijenjene te za 2018. i 2019. godinu iznose 1,7% na godišnjoj razini. Za referentnu kamatnu stopu ECB-a se očekuje da će do kraja trećeg tromjesečja naredne godine ostati nepromijenjena (0,0%), dok se blagi rast na 0,10% očekuje u četvrtom tromjesečju, što je, također, nepromijenjeno u odnosu na prethodne prognoze.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	SRPANJ	16,2	12,8	16,5
2.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	RUJAN	14,3	12,0	14,7
3.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka	RUJAN	-13,0	-10,6	-13,7
4.	Zaposlenost – EZ (tromjesečno)	II tromjesečje	-	0,4%	0,4%
5.	Troškovi rada – EZ (G/G)	II tromjesečje	-	2,2%	2,1%
6.	Stopa nezaposlenosti – Italija (tromjesečno)	II tromjesečje	10,8%	10,7%	11,0%
7.	Promjena zaposlenih – Francuska (tromjesečno)	II tromjesečje	0,2%	0,0%	0,2%
8.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	SRPANJ	1,0%	-0,1%	2,3%
9.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	SRPANJ	-	3,3%	5,8%
10.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	SRPANJ	1,6%	-1,3%	1,4%
11.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	SRPANJ	-	1,9%	1,2%
12.	Stopa inflacije – Njemačka	KOLOVOZ	1,9%	1,9%	2,1%
13.	Stopa inflacije – Francuska	KOLOVOZ	2,6%	2,6%	2,6%
14.	Stopa inflacije – Španjolska	KOLOVOZ	2,2%	2,2%	2,3%
15.	Stopa inflacije – Italija	KOLOVOZ	1,7%	1,6%	1,9%
16.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	SRPANJ	-	2.341,7	2.323,3
17.	GDP – Irska (tromjesečno)	II tromjesečje	1,0%	2,5%	-0,4%

SAD

Američka administracija je prošlog tjedna objavila da će od 24. rujna SAD uvesti carine od 10% na uvoz kineske robe u vrijednosti od 200 milijardi USD te da će iste do kraja godine povećati na 25%. Predsjednik SAD-a Trump je izjavio da je, u slučaju recipročnih mjera Kine, spreman da razmotri uvođenje dodatnih carina za robu u vrijednosti 267 milijardi USD. Nakon priopćenja američke administracije, ministar financija Kine je izjavio da je ta zemlja primorana da odgovori na unilateralizam i trgovinski protekcionizam SAD te da nema drugog izbora nego da odgovori s vlastitim carinama. U takvim okolnostima, Kina će uvesti carine na ukupno 5.207 proizvoda iz SAD u visini 5% i 10% umjesto ranije predloženih stopa od 5%, 10%, 20% i 25%, dok su predloženi proizvodi na koje se uvode carine nepromijenjeni.

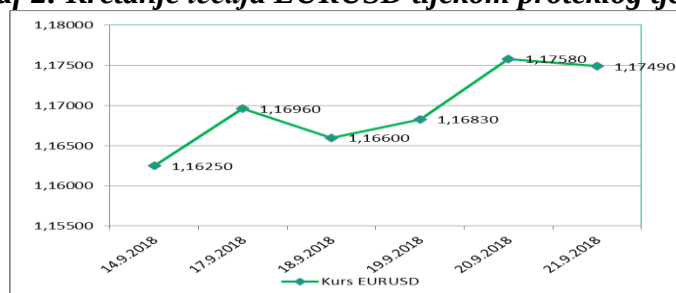
Prema rezultatima Reuters ankete, prognozira se da će gospodarstvo SAD-a u ovom tromjesečju bilježiti ekspanziju od 3,1% te rast od 2,8% u četvrtom tromjesečju. Također, najnovije prognoze gospodarskog rasta SAD-a pokazuju značajno smanjenje stope rasta na 2,0% u četvrtom tromjesečju naredne godine, dok je prethodno prognozirana stopa od 4,2%. Očekivanja vezana za stopu inflacije su ostala nepromijenjena u odnosu na prošli mjesec. Ekonomisti predviđaju da će Fed povećati referentnu kamatnu stopu na sastanku ovog tjedna, te još jedan put do kraja tekuće godine. Za narednu godinu se prognoziraju dva povećanja referentne kamatne stope, umjesto tri, koliko je do sada prognozirano.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Tekući račun (u mlrd USD) II tromjesečje	-103,4	-101,5	-121,7
2.	Indeks prodaje postojećih kuća (M/M) KOLOVOZ	0,5%	0,0%	-0,7%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 15.RUJNA	210.000	201.000	204.000
4.	Indeks vodećih ekonomskih pokazatelja KOLOVOZ	0,5%	0,4%	0,7%
5.	Indeks započetih kuća (M/M) KOLOVOZ	5,7%	9,2%	-0,3%
6.	Indeks povjerenja prerađivačkog sektora Fed iz Filadelfije RUJAN	18,0	22,9	11,9
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora P RUJAN			
8.	PMI indeks uslužnog sektora P RUJAN			
9.	Indeks potrošačkog povjerenja prema Bloombergu 16. RUJNA	-	60,2	59,0

USD je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD povećan s razine od 1,1625 na razinu od 1,1749.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Protekli tjedan u Velikoj Britaniji obilježen je neizvjesnostima oko Brexita, odnosno pregovorima koji u posljednje vrijeme ne napreduju. Velika Britanija treba da napusti EU 29.03.2019. godine, a još uvijek je malo toga jasno. Komitet za Brexit je objavio izvješće u kojem naglašava da istječe vrijeme za postizanje sporazuma o Brexitu prije roka u listopadu/studenome te da je potrebno da se prevaziđu značajne prepreke kako bi se postigao sporazum. Istaknuto je da postoje dvije alternative sadašnjoj strategiji, a to su carinska unija i usklađivanje s relevantnim EU pravilima ili članstvo unutar europske ekonomske regije uz carinsku uniju. Nijedan od ova dva pristupa nije konzistentan sa sadašnjom politikom Vlade. Ovaj komitet, koji razmatra i savjetuje u dijelu politika, ali nema legislativnu moć, je unutar sebe podijeljen po pitanju posljedica nepostizanja sporazuma o Brexitu, ali postoji uska većina koja smatra da bi to bilo "kaotično i štetno". I premijerka May se obratila pojedincima u svojoj partiji koji izražavaju suprotna mišljenja i izazivaju podjeljenost u partiji da bi ukoliko nastave da napadaju sporazum o Brexitu, Velika Britanija mogla da napusti EU bez bilo kakvog sporazuma, što je scenario za koji je MMF istakao da bi zemlju učinio mnogo siromašnijom, a u drugom intervjuu je istakla da neće biti produženja članstva Velike Britanije kako bi se pregovaračima dalo više vremena.

Na samitu u Strazburgu koji je održan prošlog tjedna, predsjednik Europske komisije Juncker je izjavio da je dogovor o Brexitu još uvijek daleko, dok je premijer Irske Varadkar istakao da ne postoji napredak u pregovorima od ožujka. Pored toga, EU lideri su upozorili premijerku May da njen ekonomski plan za Brexit "neće raditi" te su joj dali četiri tjedna unutar kojih treba da sačuva pregovore o napuštanju EU. Prilikom obraćanja novinarima predsjednik Francuske Macron je istakao da Brexit pokazuje jednu stvar, a to je da nije lako napustiti EU i da to nije bez troška i bez posljedica.

Glavni EU pregovarač za Brexit Barnier je izjavio da su pregovori između EU i Velike Britanije bili vođeni u duhu dobre kooperacije, ali obje strane i dalje imaju neka neriješena pitanja, uključujući i granicu s Irskom.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G) RUJAN	-	1,2%	1,1%
2.	Inflacija (G/G) KOLOVOZ	2,4%	2,7%	2,5%
3.	Maloprodaja (G/G) KOLOVOZ	2,3%	3,3%	3,8%
4.	PPI ulazne cijene (G/G) KOLOVOZ	9,1%	8,7%	10,3%
5.	PPI izlazne cijene (G/G) KOLOVOZ	2,9%	2,9%	3,1%
6.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP) KOLOVOZ	3,4	6,8	-3,1

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio blagi rast s razine od 0,88946 na razinu od 0,89815, dok je tečaj GBPUSD blago povećan s razine od 1,3068 na razinu od 1,3072.

JAPAN

Proteklog tjedna održana je sjednica MPC BoJ, nakon koje je priopćeno da će BoJ zadržati referentnu kamatnu stopu na razini od -0,1%, kako bi omogućila veću fleksibilnost programa kvantitativnih olakšica, a što je u skladu s očekivanjima prema kojima će biti potrebno još vremena prije nego što inflacija dostigne ciljanu razinu od 2%. Referentni prinos na desetogodišnje obveznice je ostao fiksiran na oko 0% uz dozvoljene oscilacije od oko 20 baznih bodova. Također, očekuje se da će se stopa inflacije u Japanu povećati na 1,1% u tekućoj financijskoj godini do ožujka 2019. godine, u odnosu na prethodnu procjenu od 1,3%.

Podaci američkog TIC-a su pokazali da je Japan, koji je najveći strani investitor u američke obveznice nakon Kine, povećao svoja ulaganja, kao što su to učinile i Saudijska Arabija, Tajvan, Singapur i Francuska. Premijer Japana Abe bi trebalo da se narednog tjedna sastane s predsjednikom SAD-a Trumpom kako bi se suočio s pritiskom da smanji suficit od 69 milijardi USD sa svojim ključnim saveznikom, od čega skoro 2/3 čini izvoz automobila.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

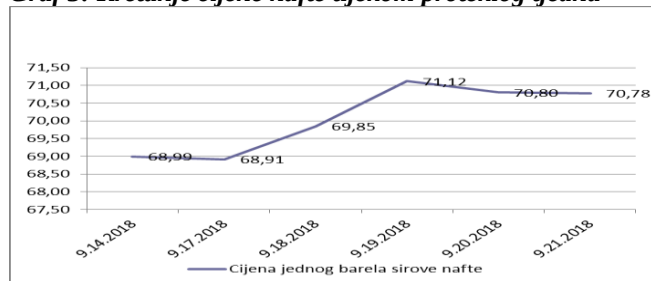
	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije (G/G) KOLOVOZ	1,1%	1,3%	0,9%
2.	Temeljna inflacija (G/G) KOLOVOZ	0,4%	0,4%	0,3%
3.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY) KOLOVOZ	-483,2	-444,6	-231,9
4.	Izvoz (G/G) KOLOVOZ	5,2%	6,6%	3,9%
5.	Uvoz (G/G) KOLOVOZ	14,5%	15,4%	14,6%
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora P RUJAN	-	52,9	52,5
7.	Indeks ukupne industrijske aktivnosti (M/M) SRPANJ	0,1%	0,0%	-0,9%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 130,29 na razinu od 132,29. JPY je blago deprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 112,06 na razinu od 112,59.

NAFTA I ZLATO

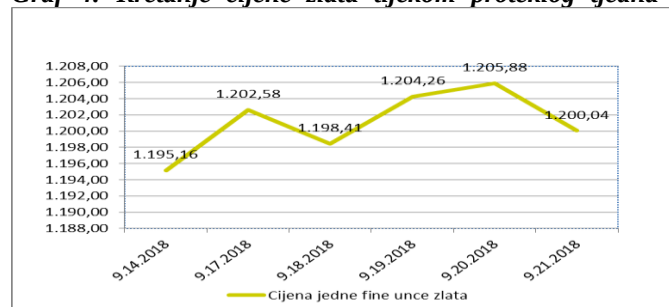
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela nafte je iznosila 68,99 USD (58,92 EUR). Početkom proteklog tjedna cijena nafte je bilježila blago smanjenje pod utjecajem pojačanih trgovinskih tenzija između najvećih svjetskih ekonomija i pojačanog straha po pitanju ekonomskog rasta i tražnje za energijom. Nakon što su zvaničnici iz Saudijske Arabije u utorak izjavili da bi cijena nafte mogla rasti iznad 80 USD po barelu, s obzirom na to da se tržišta prilagođavaju smanjenju opskrbe nakon sankcija SAD-a, cijena ovog energenta je zabilježila rast. Sredinom prošlog tjedna cijena nafte je zabilježila rast na preko 70 USD po barelu, nakon što je objavljena informacija o smanjenju zaliha ovog energenta za 2,1 milijuna barela dnevno, na najnižu razinu od veljače 2015. godine. Već sljedećeg dana cijena nafte je blago korigirana naniže, nakon što je predsjednik SAD-a Trump nastavio s kritikama OPEC-a te naglasio da je to kartel koji mora da snizi cijenu ovog energenta. Do kraja tjedna cijena jednog barela sirove nafte se kretala oko razine od 70 USD po barelu. Vodeće trgovinske kuće koje trguju ovim energentom predviđaju da će se cijena jednog barela sirove nafte povećati na 100 USD po barelu, po prvi put od 2014. godine, kako se tržište bude suočilo sa smanjenom ponudom nafte od strane Irana, zbog sankcija SAD-a. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 70,78 USD (60,24 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.195,16 USD (1.028,09 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena ovog plemenitog metala je u značajnoj mjeri pratila kretanje tečaja EURUSD, kao i zbivanja vezano za trgovinski rat između SAD-a i Kine. Na rast cijene jedne fine unce zlata početkom prošlog tjedna utjecala je blaga deprecijacija USD, jer su investitori spremni i na veće slabljenje s obzirom na pojačane trgovinske tenzije između SAD i Kine. Aprecijacija USD je bila temeljni čimbenik koji je utjecao na smanjenje cijene ovog plemenitog metala u utorak. Naime, posljednja tri tjedna cijena jedne fine unce zlata ne prelazi razinu od 1.215 USD, s obzirom na to da investitori čekaju naredni sastanak Fed-a, na kom se očekuje povećanje referentne kamatne stope. Jedan od istaknutih investitora, John Paulson, je u petak objavio da će voditi konzorcij od 16 investitora (pod nazivom Shareholders Gold Council) koji će imati krajnji cilj da promovira konstruktivni angažman između rudnika zlata i investicijske zajednice. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.200,04 USD (1.021,40 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.